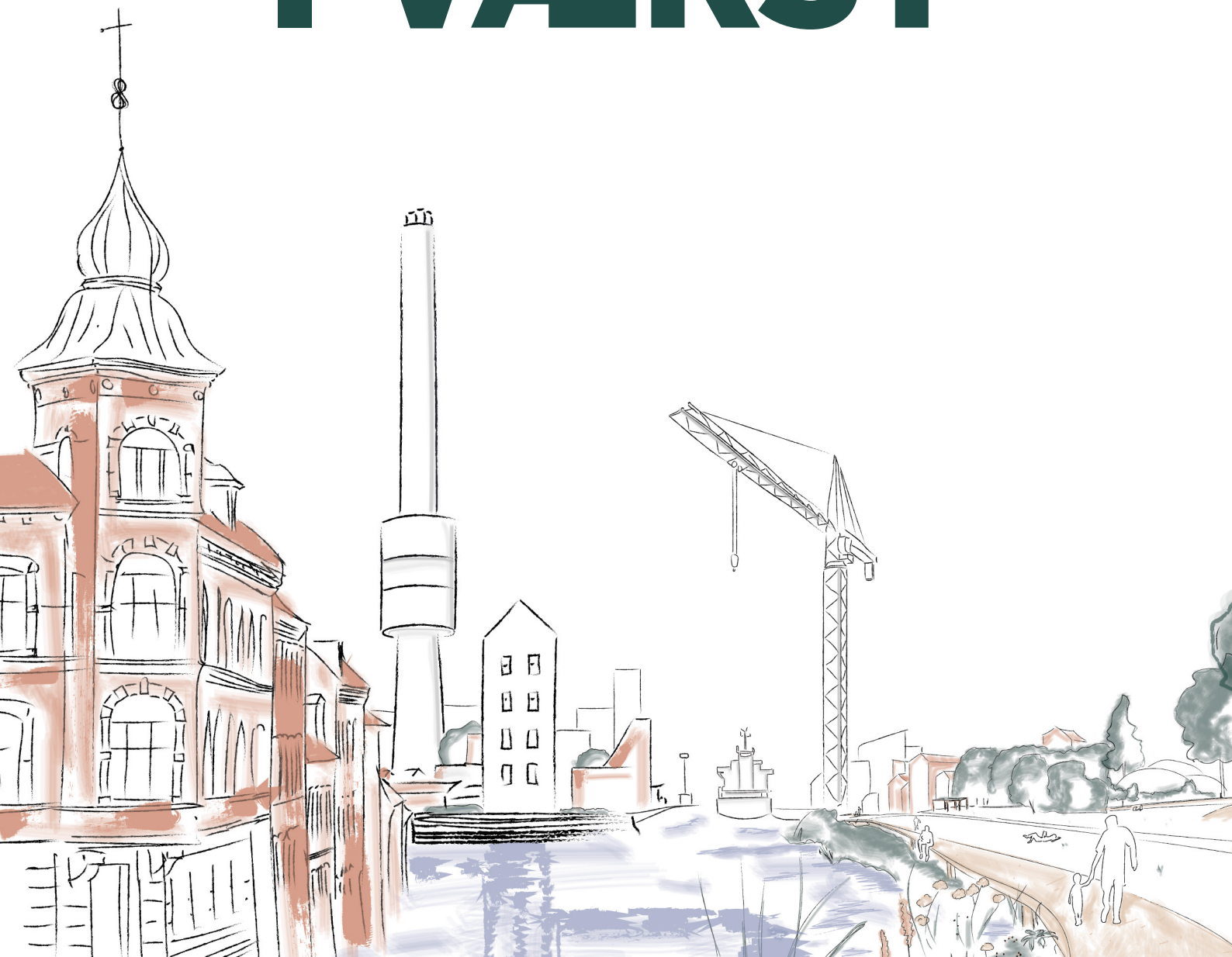

RANDERS KOMMUNE I VÆKST

**Planstrategi 2022 er byrådets egen retning
for kommunens fysiske udvikling. Randers
kommune er i vækst, og befolkningstallet
nærmer sig med hastige skridt 100.000
borgere.**

Planstrategi 2022 er udarbejdet i henhold til Planloven.

RANDERS I VÆKST

UDVIKLING FOR ALLE

Kommunen byder på stor variation; fra ådalene til fjordlandskabet og fra storbyen til små landsbyer. Storbyen Randers nyder godt af et stort opland, og landdistrikterne omkring Randers nyder godt af en stor by med mange tilbud og udvikling. Vi er én enhed med plads til forskellighed, og der skal være balance mellem land og by. Byrådet vil skabe gode rammer for nuværende borgere, bosætning og erhverv, og sætte en retning for udvikling af både blandede byer og landdistrikter. En attraktiv kommune rummer muligheder for borgerne i alle livets faser, hvad end de elsker byen, foretrækker åbne vidder eller naturen.

Vi bygger videre på den gode udvikling

Den sammenhængende bæredygtige udvikling er det lange seje træk. De gode løsninger tager tid. Planstrategi 2022 bygger videre på de overordnede linjer og mål, som byrådet har arbejdet med gennem flere byrådsperioder. Byrådets mål er ambitiøse, og vi vil skabe den bedste kommune for vores borgere og erhvervsliv samt gøre det let at leve bæredygtigt.

Randers kommune er i transformation. Vi er midt i et gearskifte i udviklingen, hvor byudviklingsprojekterne bliver større, og befolkningen vokser. Udvikling med succes forudsætter, at vi i endnu højere grad tænker i helheder, og sikrer, at de kommunale investeringer og byudviklingen går hånd i hånd. Bæredygtighed og klimatilpasning har byrådets fokus, og vi vil understøtte og respektere vores smukke natur og landskaber. Flodbyen Randers er i de kommende årtier motoren i klimatilpasningen af Randers by og eksempelprojektet på synergier mellem byudvikling og klimatilpasning, ligesom projektet er flagskibet for bæredygtig byudvikling i hele kommunen.

Fokus på kvalitet

Det er vores ansvar at sætte den rette kurs for udvikling, sikre byer i balance og attraktive bydele. Men udviklingen sker i dialog med borgere og virksomheder. Vi holder fokus på at realisere de første etaper af Flodbyen Randers, hvor et ambitiøst kvalitetsprogram for de enkelte byggefeltet sætter barren højt i forhold til kvalitet, bæredygtighed og byliv. Vi vil stille krav til kvaliteten og arkitekturen i alle nye projekter. I byer og bydele med kvalitet er der også naturlig plads til rekreative oplevelser, kultur samt en mangfoldighed af borgere. I den politiske proces målretter vi udviklingen i dialog med borgere, bygherrer og virksomheder, fordi det er gennem samarbejde og gensidig respekt, at de bedste, bæredygtige løsninger for borgerne skabes.

Byrådets temamøde

Planstrategien er resultatet af et temamøde i byrådet afholdt i april 2022. Strategien er opbygget omkring fem temaer. Temaerne rummer målene for den fysiske planlægning i Randers kommune:

- Randers Kommune i en større sammenhæng
- Storbyen Randers som lokomotiv
- Byudvikling med kvalitet
- Det gode liv i landdistrikterne
- Det åbne land

God læselyst!
Torben Hansen
Borgmester

Randers kommune i en større sammenhæng

Randers er Danmarks 6. største by, og den 8. største kommune. Placeringen i 'den østjyske millionby' mellem Aarhus og Aalborg, tæt på E45 og jernbanenettet, og med mange kvaliteter i by og landdistrikter er fordele. Placeringen medvirker til, at der de seneste år har været en stigende interesse for både at flytte til og etablere erhverv i Randers kommune. Flere større investorer får øje på kommunen, hvilket medfører større krav til bl.a. den strategiske planlægning.

Randers kommune er i vækst

Vækst giver mange muligheder, men den kan også følges af udfordringer. For at fastholde væksten og håndtere de nye krav, der følger med større projekter og flere borgere, skal den fysiske udvikling ske klogt og med politisk fokus.

Nuværende og kommende borgere skal bo godt. Det er en forudsætning for at klare sig godt i den regionale konkurrence, at der udvikles attraktive byer og bydele. Derfor skal der planlægges i helheder, hvor boliger, infrastruktur, forsyning, offentlig service, pasningsmuligheder, fritids- og kulturtilbud, natur og grønne områder går hånd i hånd. Det sikres blandt andet ved at udarbejde helhedsplaner for nye bydele, og strukturplaner for enkelte byer.

Smørhullet i 'den østjyske millionby'

Randers kommune er en del af byregionen 'den østjyske millionby', som strækker sig fra Randers til Haderslev. Byer står stærkere sammen, og samarbejdet i byregionen understøtter udvikling af Randers kommune i fremtidens globaliserede verden.

En stor del af kommunens borgere pendler til arbejdspladser i andre dele af Jylland, og virksomheder i kommunen henter ligeledes arbejdskraft ind fra nabokommunerne. En styrket infrastruktur er afgørende og tilsvarende skal bolig- og erhvervsområder placeres med god forbindelse til f.eks. havnen, kollektiv trafik og E45. Udviklingen i fremtidens transportformer følges nøje.

Vi bygger videre på den gode fortælling

Randers kommune er unik og har sine egne historier og særlige kendetegn – naturen, Gudenåen, Randers Fjord, iværksætterier, fødevarer, nicheprodukter og kulturliv. Byrådets visioner skal følges op af sammenhængende planlægning, lokalplaner og fysiske anlæg, som understøtter den gode fortælling og skaber rammer om det gode liv. Kommunale investeringer kan bruges som løftestang for en ønsket udvikling, tiltrække investorer og sætte standarder for private investeringer. Sådan skabes gode rammer i samarbejde med borgere og investorer.

Randers kommune som del af en større byregion

Randers kommune er placeret i pendlerafstand mellem to universitetsbyer og er en del af Den Østjyske Millionby. Dette giver borgere i kommunen mulighed for at nå et stort og varieret udbud af arbejdspladser, ligesom kommunens virksomheder har et stort rekrutteringsopland.

Variert boligudbud og tiltrækning af tilflyttere

Randers kommune vil målrettet arbejde for at tiltrække tilflyttere, der er i etableringsfasen. Det gøres ikke kun ved at planlægge nye boligområder til børnefamilier, men også ved skærpet fokus på at igangsætte flyttekæder, hvor seniorer i villaer og parcelhuse får mulighed for at flytte i mindre boliger, og derved frigøre den større bolig til børnefamilierne. Det er bæredygtig byudvikling at sikre en god udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse. Parallelt med boligområder skal der udvikles institutioner, skoler og plads til fritidsaktiviteter. Der skal skabes attraktive områder med mulighed for fællesskaber, med adgang til natur, indkøb og kultur.

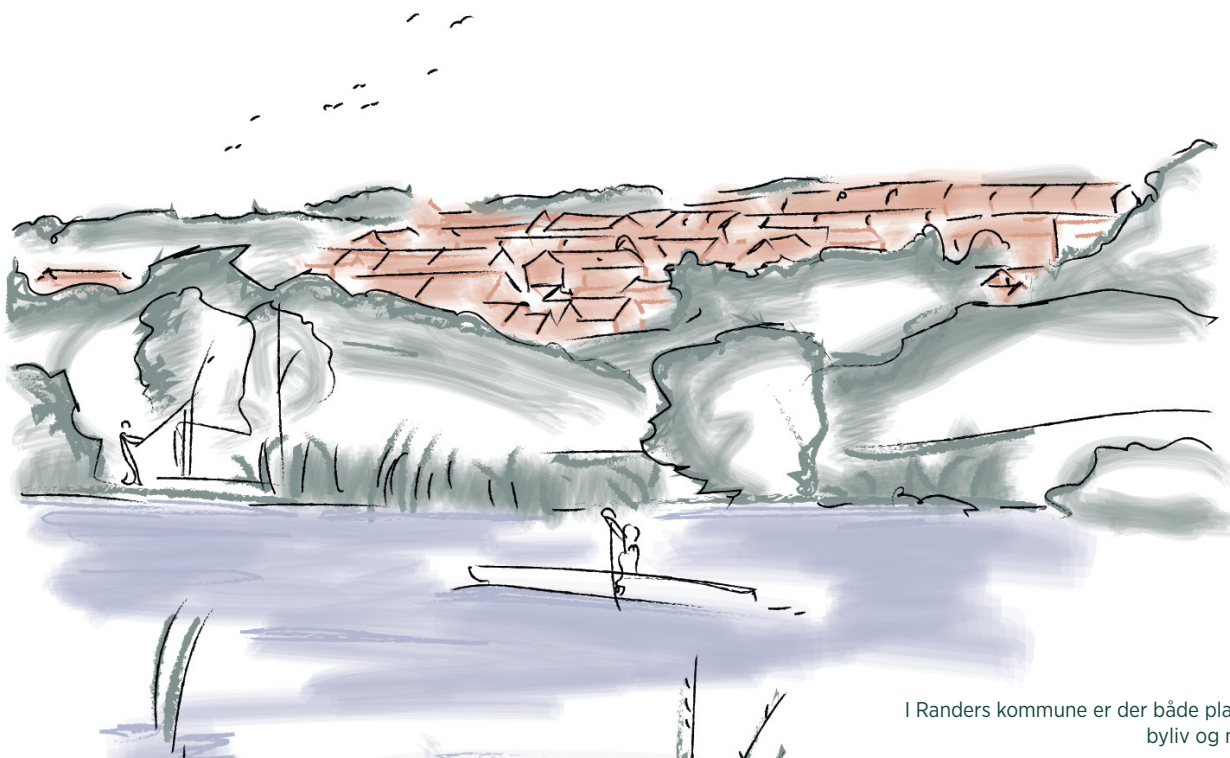
Gode seniorboliger i både Randers by og i de mindre byer er afgørende for at imødekomme den nationale demografiske udvikling mod flere ældre.

Det er væsentligt at tiltrække nye borgere, men også at fastholde, eksempelvis igennem seniorboliger i byer og bydele, hvor der fortrinsvis findes parcelhuse eller

skabe gode studiemiljøer, mødesteder for unge og kulturliv. Det er afgørende med en varieret boligmasse til alle livets faser samt fokus på udvikling af nye boformer f.eks. bofællesskaber.

Erhverv

Arbejdspladser er vigtige for tiltrækning af nye borgere. Virksomheder skal have gode udviklingsvilkår og placeres fornuftigt med hensyn til boligområder, miljøhensyn og adgangsforhold. Kommunens erhvervsmæssige styrker indenfor fødevarer, plastik, ressourcer og grøn omstilling skal indgå i planlægningen, blandt andet i erhvervsklynger. Byrådet har igangsat en strategi for erhvervslokalisering, der skal sikre, at kommunen har de rigtige erhvervsarealer på hylderne. På baggrund af den kommende Strategi for Erhvervslokalisering revideres kommuneplanens erhvervsområder, så der er tydelighed om mulighederne og dermed investeringssikkerhed.

I Randers kommune er der både plads til byliv og natur.

DET VIL VI

Gennem gedigen planlægning og investering tiltrække og understøtte privates lyst og engagement til at **investere i Randers**.

Fokusere på at bygge gode byer og bydele gennem en **arkitekturpolitik** og i dialog med borgere og virksomheder.

Understøtte planlægning for **regional infrastruktur** jf. kommunens infrastrukturplan, herunder udvidelse af E45, etablering af Klimabroen, udvidelse af Århusvej samt på længere sigt etablering af en østlig ringforbindelse.

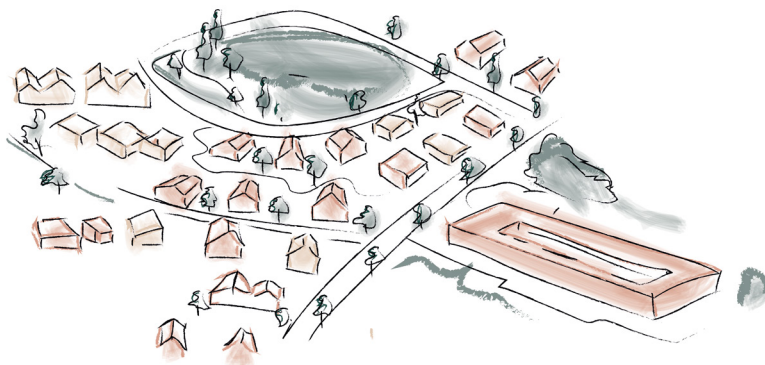
Arbejde for bedre **cykelstiforbindelser og kollektiv trafikbetjening** af bl.a. erhvervsområderne for at understøtte muligheden for at leve mere bæredygtigt.

Understøtte **attraktive erhvervsområder** ved at udarbejde en strategi for erhvervslokalisering, der giver et strategisk blik på erhvervsområderne og udmønte dette konkret planlægning.

Arbejde strategisk med **velfærdsforhold og planlægning**, eksempelvis placering af institutioner, idrætsfaciliteter og grønne områder i nye byudviklingsområder og i områder der fortættes.

Udarbejde en **bosætningsstrategi** med fortsat fokus på at tiltrække nye borgere og fastholde eksisterende.

Fortsætte arbejdet med **helhedsplaner** for større nye områder forud for lokalplanlægning samt udarbejde strukturplaner for enkelte byer.

Storbyen Randers som lokomotiv

Randers er Danmarks 6. største by. Her bor 2/3 af kommunens indbyggere. Den unikke placering ved fjord og å, det attraktive bymiljø, detailhandelsudbud, uddannelsesinstitutioner, attraktive boligområder, koncentration af erhvervsområder med god forbindelse til motorvej, jernbanenet og havn samt mange andre kvaliteter betyder, at storbyen Randers er den primære driver for kommunens samlede vækst.

Kommunen når snart 100.000 indbyggere, og grundlaget for vækst og bæredygtig udvikling vokser. Men byens strukturer skal geares til vækst. Parkering og infrastruktur, grønne oaser samt offentlige og private servicefunktioner skal udvikles i takt med, at byen omdannes og fortættes.

Vækstretninger for Randers by udvikling

Randers bys vækstretninger mod syd og vest har været grundlæggende for byens planlægning siden 1970'erne. Det er derfor et langsigtet strategisk greb, som også er indarbejdet i både Planstrategi 2018 og Kommuneplan 2021.

De strategiske vækstretninger mod vest og syd hægter nye bydele op på E45, og sikrer sammenhæng med resten af 'den østjyske millionby'. Udover vækstretningerne skal Randers by mod øst afrundes indenfor infrastrukturplanens linjeføringer til bl.a. Østforbindelsen. Mod nordvest tæt på E45 er der potentiale for udvikling af nye attraktive erhvervsområder.

I den seneste byrådsperiode blev vækstretningerne understøttet med en helhedsplan og efterfølgende kommuneplanlægning for Munkdrup i Randers Syd. Herudover er der igangsat en helhedsplan for den fremtidige udvikling i Over Hornbæk mod vest. Helhedsplanen ved Bjellerup Ladegård mod nordøst

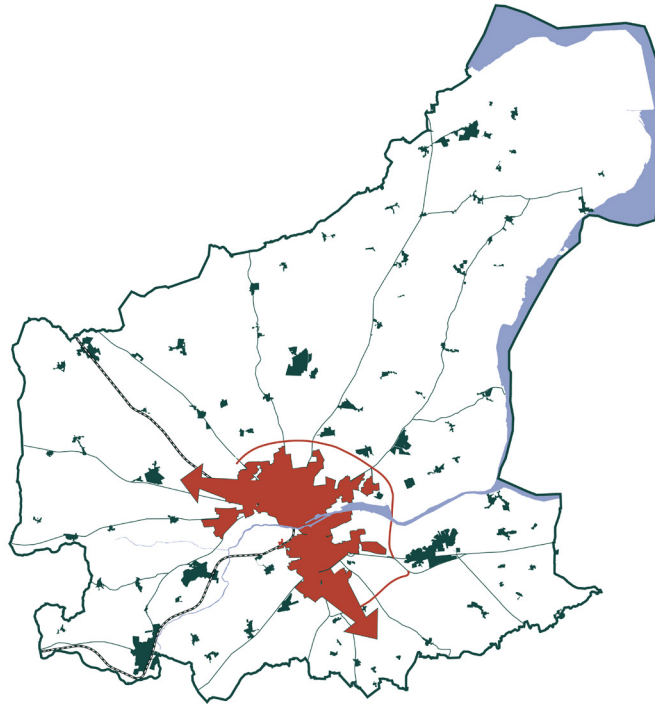
skal sikre, at byens udvikling sker i sammenhæng med udviklingen i infrastruktur og med opkobling på service i naboområderne. Helhedsplanerne er sammen med vækstretningerne med til at sikre, at nye bydele har god sammenhæng til den eksisterende by, og giver mulighed for at være på forkant med kommunale investeringer.

Midtbyen - den gamle købstad

Randers midtby er centrum for detailhandel, men midtbyen kan langt mere og er helt afgørende for kommunen. En levende bymidte er ikke kun en forudsætning for handelslivet, men også for det lokale kulturliv, foreningsliv og mødested for kommunens borgere hele døgnet, hele året.

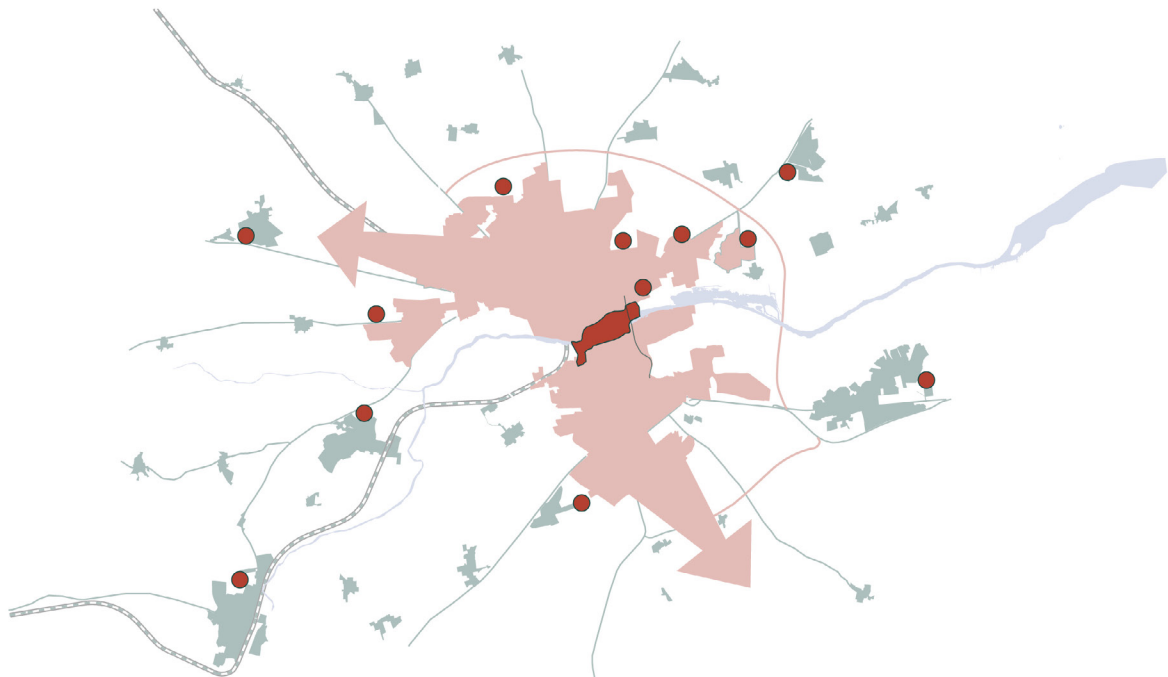
Kulturlivet, seværdigheder, kulturhistorie og turisme er blot nogle af de parametre, der definerer nutidens bymidter. Den moderne by er et valgfrit byliv, et gratis tilbud om ophold og aktiviteter, og den skal kunne rumme borgere og besøgende med forskellige behov. Der skal være noget at komme efter for alle aldre i byens gader, så man understøtter attraktivitet og byliv hver dag.

Midtbyens snoede gader, små opholdsarealer, og pladser, hvor der kan tages en pause, gør midtbyen interessant, eventyrlig og overraskende at gå på opdagelse i.

Vækstretninger

Der er mulighed for byudvikling i store dele af kommunen, men omkring Randers by er der særligt fokus på fortætning af den eksisterende by og den langsigtede udvikling inden for de to vækstretninger - syd og vest.

Omdannelse, fortætning og byudvikling

Randers er centrum, hvor særligt omdannelse af havnen og realiseringen af de første etaper af Flodbyen sætter byen på landkortet og tilfører flere boliger, borgere og mere byliv. Der planlægges også for vækst og byudvikling andre steder, både i forstæderne og i oplandet.

At bevare og udvikle midtbyen er en balancegang. Midtbyen skal fortættes, omdannes og udvikles i respekt for den eksisterende by og dens kvaliteter og med øje for god arkitektur og livet mellem husene. De gode kvaliteter skal sikres gennem en ny arkitekturpolitik, en ny midtbylokalplan, synergier med klimatilpasningen og andre projekter i Randers midtby.

Detailhandel

Handelslivet i midtbyen er fortsat vigtigt, da det skaber lokale arbejdspladser, iværksætterkultur og har positiv indvirkning på byens erhvervsliv. Randers Storcenter og indkøbsmulighederne i Paderup skal fortsat udvikles med særligt fokus på pladskrævende varegrupper. Midtbyen og indkøbsmulighederne i Paderup skal supplere hinanden. En detailhandelsanalyse, der udføres efteråret 2022, kortlægger styrker og udfordringer for detailhandlen og fastlægger kommunens behov for yderligere dagligvarebutikker.

Klimatilpasning

Der skal tænkes i kreative løsninger, der både skaber merværdi i hverdagen og beskytter væsentlige værdier, når vandet rammer. Et godt eksempel er

klimatilpasningsanlægget på Østervold. Anlægget er både et skybrudsbassin ved kraftige regnskyl og som i dagligdagen renser vandet inden det ledes i det nordlige havnebassin. Samtidig skaber anlægget nye rekreative byrum og opholdsmuligheder. Klog håndtering af vand bliver i de kommende år afgørende for at tilpasse byen til det ændrede klima f.eks. med de multifunktionelle projekter på eksempelvis Justesens Plæne og videre forberedelse til Klimabroen.

Flodbyen

Flodbyen tilføjer flere boliger, ændrer på infrastruktur f.eks. Klimabroen, adgang til havnearealer m.v. og sikrer samtidig, at der sker en klimatilpasning af Randers midtby. Det er vigtigt, at adgang til natur og vand kan ske både let og sikkert for både nuværende og kommende borgere og turister. Flere borgere tæt på byens centrum vil skabe liv, aktivitet og omsætning i byen. Storbyen Randers kan dermed i endnu større grad gavne den samlede kommune og sætte Randers på landkortet, som et stærkt eksempel på bæredygtig byudvikling.

Klimatilpasning, byliv og byrum går hånd i hånd ved Regnvandsbassinet på Østervold

DET VIL VI

Genplanlægge **butiksområdet omkring Randers Storcenter** i Paderup i balance med midtbyen.

Understøtte **detailhandel** med udgangspunkt i en ny detailhandelsanalyse.

Have fokus på **tilgængelighed og ophold** for alle i byens rum - også dem på kanten af samfundet. Midtbyen skal året rundt, døgnet rundt være attraktiv for ophold og aktiviteter.

Forsøge at rejse ekstern medfinansiering til at etablere et fleksibelt og bynært **flodbad**, som del af et eksempelprojekt med fokus på naturpræget klimatilpasning i en bynær kontekst.

Etablere de første etaper af **Flodbyen** i tæt samarbejde med arealudviklingssekskabet og udvikle Justesens Plæne som nyt klimatilpasningsprojekt.

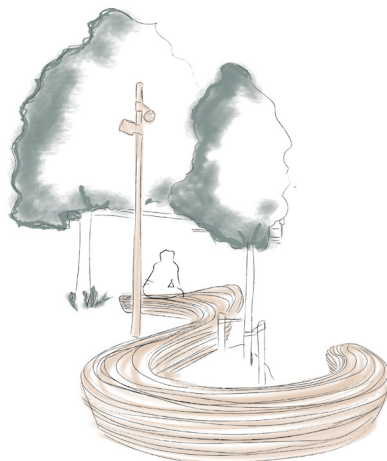
Revidere **lokalplanen for Randers midtby**, med fokus på at bevare og udvikle - herunder udpege og bevare vigtige bygninger og sammenhængende strøg.

Planlægge langs **indfaldsvejene**, så det visuelle helhedsindtryk forbedres ved ankomsten til Randers.

Implementere et **digitalt parkeringsinformationssystem**.

Sikre at **offentlig transport** er en attraktiv transportform.

Forskønne **byrum**, opholdssteder og inventar i **midtbyen**.

Byudvikling med kvalitet

Randers kommune er i transformation. Nye bydele er på vej i Randers by, og flere byer i landdistrikterne vokser hastigt. Væksten i boligbyggeriet har været historisk højt de seneste år, hvor særligt rækkehuse og etageboliger er skudt op. En del af byggeriet er sket som fortætning og omdannelse af eksisterende by og tidligere erhvervsområder, men der er også udviklet bydele på bar mark. Byrådet vil skabe bæredygtige byer med fokus på kvalitet i arkitekturen, varieret boligudbud samt sikre balance gennem sammenhængende planlægning. Byerne skal være gode byer at bo og leve i med kvalitet og variation.

Rammen om det gode liv

Randers kommune er ambitiøs. Der stilles krav til kvaliteten af byggeriet og arkitekturen, grønne omgivelser og bæredygtighed i projekterne. Vi går nye veje og finder kreative og unikke løsninger gennem den gode dialog om den gode by. Randers byråd vil sikre kvaliteten gennem en arkitekturpolitik, helhedsplaner og lokalplaner samt strukturplaner og lokale udviklingsplaner. Planer udarbejdes i tæt dialog med lokalsamfundet. Byrådet tør sætte ambitionen for fremtidens gode by og skabe kvalitet i dialog med borgere, erhvervsliv og investorer.

Landskaberne danner rygraden i kommuneplanens grønne struktur. Både nye samt eksisterende byområder skal sikres adgang til naturområderne. Naturen skal være nærværende i byerne, og grønne områder og fællesarealer med kvalitet skal prioriteres i lokalplaner og udviklingsprojekter.

Livet mellem husene

Kommunen vil stille krav om gode omgivelser, hvor det gode liv skabes. Byrum og grønne områder skal sikre gode rammer for fællesskaber og godt naboskab.

Disse skal udformes, så der både er plads til aktiviteter for alle aldersgrupper og til individuel fordybelse i rolige grønne åndehuller. Fællesarealer skaber byliv, samvær, og de grønne byrum er gode for både biodiversitet og folkesundheden.

Sammenhængende planlægning

Byudvikling og udviklingen af infrastruktur, offentlig service, velfærdsfunktioner, institutioner, arealer til fritidsformål mv. skal følges ad. Sammenhængende planlægning skaber rammerne for det gode liv, og der skal være mod til at tænke og investere i det lange perspektiv.

Der skal være god adgang til kollektiv trafik, cykelstinet, indkøbsmuligheder, skole, daginstitutioner, idrætsfaciliteter og grønne områder. Dette gælder uanset borgerens livssituation og mobilitet. Vi er proaktive i planlægningen for den gode by og ved, at de gode løsninger kræver kommunale investeringer.

Blandede bydele

Mennesker, livsvilkår samt ønsker og drømme er forskellige, hvorfor byerne og bydele skal være forskellige. Ambitionen er at udvikle byer og bydele, man kan blive i igennem forskellige livsstadier og livssituationer.

Der skal være plads til forskellige og nye boformer, boligstørrelser og ejerformer. Med vækst og store nye bydele på vej følger også risiko for homogene bydele og overudbud af bestemte boligtyper. Vi vil sætte retningen gennem politisk styring på udviklingen og sikre blandede bydele gennem kommuneplan og lokalplaner. Kommunens udsatte boligområder skal integreres med byen omkring, og tendensen i den demografiske udvikling med flere ældre skal afspejles i, hvordan byerne indrettes.

Balanceret byudvikling og rækkefølgeplaner

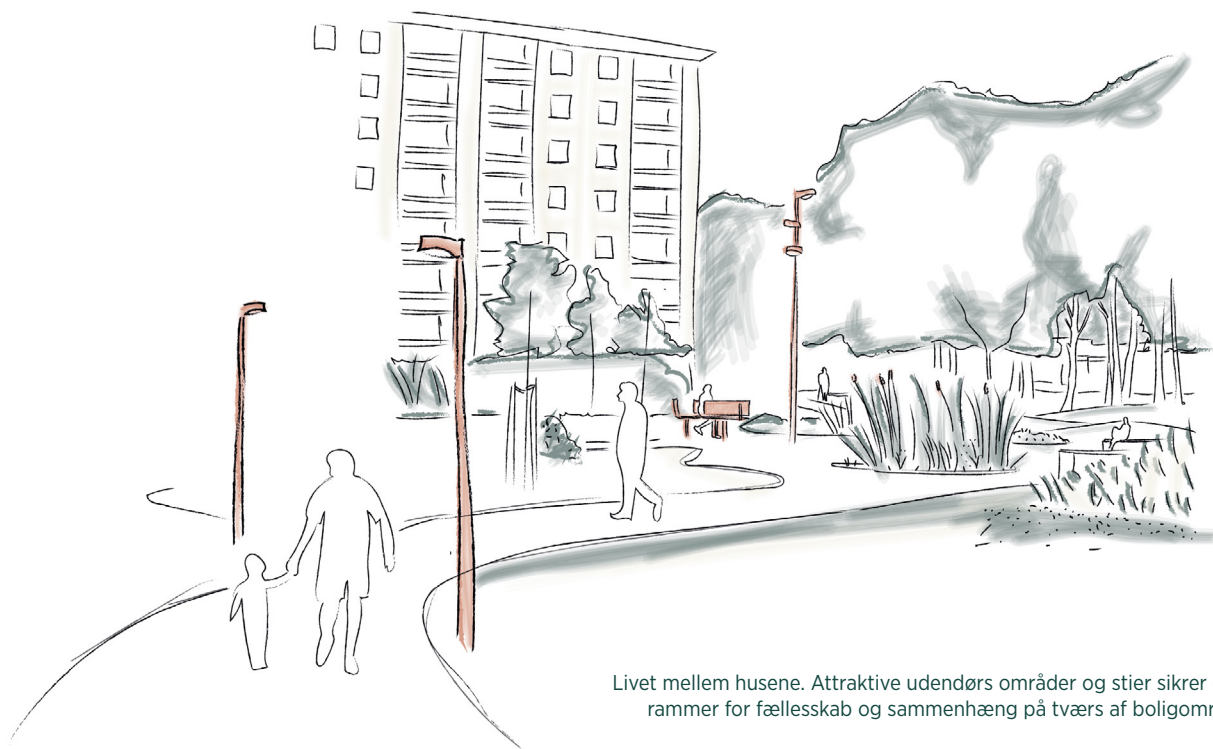
Byudvikling og udlæg af nye rammer til boliger skal ske med omtanke. Vi vil tage ansvaret for, hvilke byer og områder der skal vokse, og hvor der skal byggemodnes kommunale grunde. Dette er afgørende for, hvor der skal investeres i bl.a. offentlig service. Derudover arbejdes der med strukturplaner for byer udenfor Randers by, hvor eksisterende by, byudvikling,

infrastruktur, offentlig service og natur bearbejdes i en samlet planlægning gennem borgerinvolvering. Via proaktive jordopkøb kan kommunen sikre retning i byudviklingen samt have arealer, hvor der kan sættes et større aftryk på, hvilken by der opføres. Jordforsyningsstrategien opdateres for at sikre det strategiske perspektiv i kommunens jordopkøb.

Det er væsentligt, at byudviklingsområder prioriteres overfor hinanden for at undgå overudbud af bestemte boligtyper. Klarhed om vækstretninger og politisk prioritering bidrager også til klarhed for investorerne, som ønsker sikkerhed for, at et projekt ikke bliver ramt af unødigt konkurrence. Derfor skal der i højere grad arbejdes med rækkefølge for byudvikling i kommuneplanlægningen, som det f.eks. ses i Helsted og Bjellerup Ladegaard

Byomdannelse og fortætning

Omdannelse og fortætning bidrager til en bæredygtig byudvikling, idet mindst muligt areal inddrages til byudvikling. Fortætning må ikke ske på bekostning af grønne rekreative områder i nærmiljøet. Nye projekter skal tværtimod tilføre byen mere værdi. I den fortættede by med flere indbyggere skal der være fokus på kvaliteten og tilgængeligheden af fælles opholdsarealer og grønne oaser.

Livet mellem husene. Attraktive udendørs områder og stier sikrer gode rammer for fællesskab og sammenhæng på tværs af boligområder.

Lokal identitet

Kommunen skal udvikles med afsæt i kulturarven og den lokale identitet. Når der opføres nyt byggeri skal det tilpasses omgivelserne. Omdannelse og fortætning skal ske med afsæt i eksisterende kvaliteter. Landsbymiljøer og kulturmiljøer skal bevares og anvendes som et aktiv. Nye byområder skal udvikles, så de passer ind i den lokale kontekst, så mangfoldighed og sammenhængskraft med den omkringliggende by sikres.

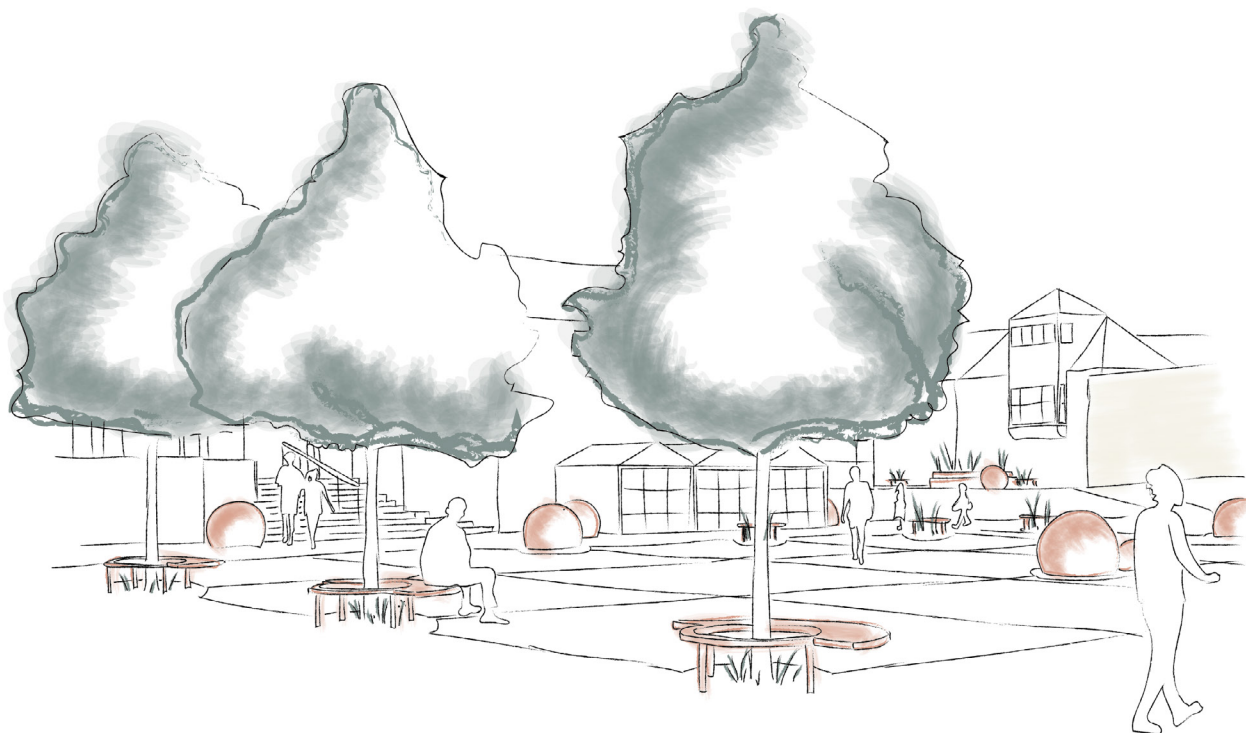
Almene boligområder

Der er igangsat et strategisk samarbejde mellem Randers Kommune og boligselskaberne om de udsatte boligområder i Randers Nord. Udover den boligsociale indsats, omfatter det en fysisk helhedsplan, der har til formål at binde boligområderne bedre sammen med den omkringliggende by. Det kan for eksempel ske ved

at åbne områderne op og fjerne beplantning, volde eller andre barrierer, udvikle stiforbindelser til andre bydele, aktivere de grønne områder som parker for hele bydelen eller placere nye funktioner og destinationer i områderne, der tiltrækker borgere udefra. Derved integreres områderne både fysisk og mentalt i resten af byen. Der skal være adgang til almene boliger i både Randers by og i oplandsbyer.

Demografisk udvikling

Der bliver flere ældre nationalt og i Randers kommune. Denne udvikling stiller krav til en indretning af vores byer, så behovet for nærhed til indkøb, natur og kultur imødekommes, så livet kan leves lokalt og gerne med adgang til fællesskaber. Byudvikling med kvalitet forstår at skabe rammer for service og selvhjælp for alle aldre.

Byrum i Randers midtby.

DET VIL VI

Skabe fokus på at bygge gode byer og bydele gennem en **arkitekturpolitik**.

Udarbejde en **fysisk-strategisk helhedsplan for fem almene boligområder** i Randers for at sikre sammenhæng mellem områderne og den omkringliggende by.

Skabe sammenhængende byer via **helhedsplaner** for større nye bydele, som i Over Hornbæk og Bjellerup Ladegaard.

Indføre mere **rækkefølgeplanlægning** i kommuneplanen, så byerne vækster i en takt, hvor tilhørende og eksisterende funktioner følger med og konkurrence mellem bydele reduceres.

Planlægge for **almene boliger** i forskellige byer.

Sikre **varieret byudvikling** med større diversitet – f.eks. ved at opdele store boliggrammer i mindre rammer.

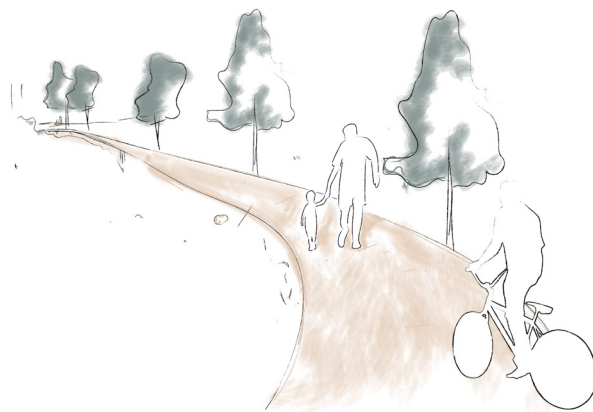
Sikre mulighed for strategiske **jordopkøb** ved i første omgang at udarbejde en jordforsyningsstrategi.

Udarbejde **strukturplaner** for byerne Stevnstrup, Spentrup, Øster Bjerregrav og Assentoft i tæt dialog med borgerne.

Skabe gode rammer for **bæredygtighed** gennem planlægningen ved bl.a. netværk om planlovens muligheder.

Planlægge for den **demografiske udvikling** med flere ældre, som stiller andre krav til byernes indretning. Boligplan 2023-2033 sætter et mål for byudviklingen.

Fortsætte arbejdet med sikre **skoleveje og stier** til bynære naturområder.

Det gode liv i landdistrikterne

Det skal være attraktivt at bo, arbejde og drive virksomhed i kommunens landdistrikter. Byerne har i kraft af deres placering, demografiske udvikling og stedbundne kvaliteter forskellige vilkår for udvikling. Nogle af de mindre byer er blandt de hurtigst voksende i Danmark, mens andre er i stilstand eller tilbagegang. De store forskelle på byernes styrker, udfordringer og potentialer betyder, at de bør udvikles med forskellige værktøjer og indsatser.

Målrettet planlægning for differentieret udvikling

Landdistrikterne dækker alle byer og det åbne land udenfor Randers by. Landdistriktsudvalget vedtog i 2021 en Strategi for udvikling af landdistrikter. Strategien synliggør områdernes forskellige udfordringer og styrker. Det er med udgangspunkt i disse, at målsætninger for udviklingen i de forskellige områder fastlægges, samt hvilke værktøjer og virkemidler, der i særlig grad vil kunne understøtte udviklingen i de enkelte områder.

Med udgangspunkt i Strategien for udvikling af landdistrikter og de lokale identiteter i kommuneplanens karakterområder vil vi arbejde videre med en yderligere afklaring omkring centerbyernes og lokalbyernes roller og muligheder. Byerne er forskellige og skal kunne forskellige ting både i forhold til service og udvikling. Arbejdet med byernes roller indarbejdes – hvor det er relevant – i Kommuneplan 2025.

Plads til at udfolde sig

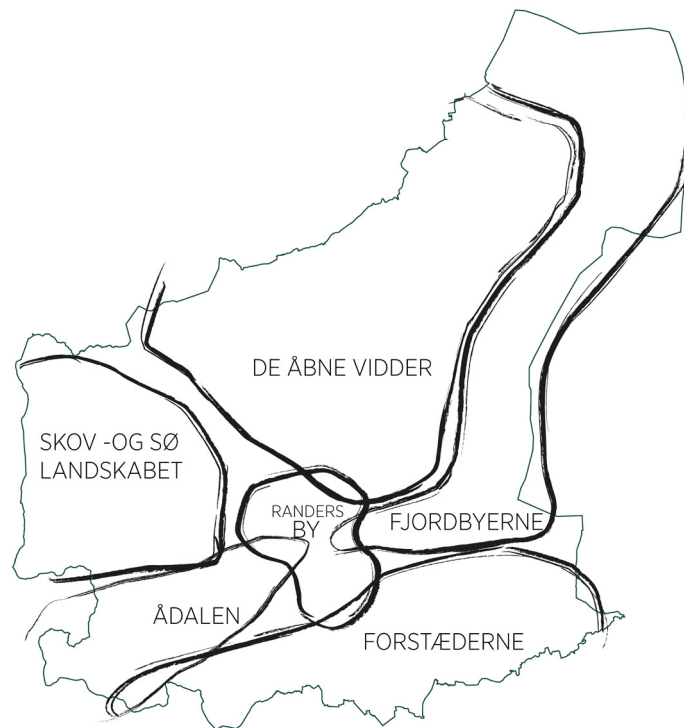
Nærheden til naturen og boligpriser er væsentlige faktorer i danskernes flyttebeslutninger. På de to parametre er landdistrikterne særligt konkurrencedygtige. Der er typisk i landsbyerne lidt længere til naboen og andre rammer for det gode liv end i den tætte by. Vi vil understøtte et varieret

boligudbud i landdistrikterne, som kan rumme flere af alle livets faser og forskellige livsformer, uanset om man har børn, er ældre eller har en pladskrævende hobby.

Det skal også være muligt at drive erhverv i landdistrikterne. Mange steder er der overflødigjorte landbrugsbygninger, som kan tages i brug af mindre virksomheder. Større virksomheder og industri skal som udgangspunkt placeres i erhvervsområder ved byerne eller motorvejen, hvor der er plads til udvidelse og lav risiko for miljøkonflikter.

Unikke kvaliteter på tværs af kommunen

Randers kommune er en af landets største kommuner, men der er store forskelle mellem de enkelte egne i forhold til f.eks. landskabelige og naturmæssige kvaliteter og placering i forhold til væsentlig infrastruktur. De unikke kvaliteter beskrives i karakterområderne fra Kommuneplan 2021. Karakterområderne inddeler kommunen i seks egne med unikke karaktertræk, der fremhæver områdernes stedlige kvaliteter for borgere og tilflyttere. Karakterområderne skal i højere grad også have indvirkning på planlægning i byer og landdistrikter for at udnytte områdernes særlige potentialer.

De seks karakterområder

Der arbejdes videre med de seks karakterområder fra Kommuneplan 2021. Karakterområderne opdeler kommunen i mindre områder med hver deres særlige kvaliteter og kendetegn.

Bosætning i landdistrikterne

Nærheden til naturen og boligpriser er væsentlige faktorer i danskerne flyttebeslutninger. På de to parametre er landdistrikterne særligt konkurrencedygtige.

Forskelle og fællesskaber byerne imellem

De mindre byer skal udvikles med udgangspunkt i kulturarven og den lokale identitet. Udviklingen skal tage afsæt i eksisterende kvaliteter, potentialer og udfordringer. Værdifulde landsbymiljøer og kulturmiljøer skal bevares for at sikre charmerende, varierede og attraktive landdistrikter.

Ikke alle byer kan eller skal vækste, og eventuel ny byudvikling skal ske med omtanke og med fokus på at bevare og bygge videre på byens identitet og særlige kvaliteter. Nogle byer kan bære en større udvikling, mens der i andre byer skal arbejdes for at styrke det eksisterende fremfor at bygge nyt.

Byerne skal ikke have det samme udbud af faciliteter og kommunal service, men nabobyer kan indgå i netværk for at skabe et fælles grundlag for at leve hele og gode liv på tværs af byerne. Nogle byer er allerede del af et officielt klyngesamarbejde, mens andre kan have gavn af nye formelle klyngedannelser og mere uformelle samarbejder.

Social sammenhængskraft gør byer levedygtige

Særligt i landsbyer bygger udviklingen på frivillighed og lokale ildsjæle. Lokalområdernes sociale og kulturelle sammenhængskraft er et væsentligt forhold for levedygtige landsbyer. En god sammenhængskraft i

et lokalsamfund bunder f.eks. i lokal identitet, gensidig tillid, engagement og ønsket om involvering. Nogle byer kan skabe sammenhængskraften på eget initiativ, mens andre har brug for kommunen som facilitator for opbygningen af fællesskab. Lokal sammenhængskraft understøttes af kommunen gennem blandt andet landdistriktservice, lokale udviklingsplaner og områdefornyelser.

Muligheden for gode liv i byer i tilbagegang

Særligt i byer i stilstand og tilbagegang vil vi arbejde for at sikre forudsætningerne for det gode liv for de borgere, der bor i byerne. Ikke alle byer skal vækste og nogle byer vil opleve tilbagegang. Gennem byfornyelse understøttes attraktive nærmiljøer og sammen med borgerne skabes der en udvikling, der kan aflede positive effekter. Vi fortsætter igangværende arbejde med byfornyelse og områdefornyelse.

For at underbygge sammenhæng i hele kommunen indeholder Infrastrukturplan 2021 bl.a. en styrket øst-vestgående forbindelse i den nordlige del af kommunen og på længere sigt en Østforbindelse over Randers Fjord.

Nyt mødested og aktivitetsområde under udvikling i Albæk, der understøtter lokalt fællesskab og synliggør områdets kvaliteter.

DET VIL VI

Centerbyernes og lokalbyernes rolle, udvikling og indsatser afklares som grundlag for revisionen af kommuneplan 2025.

Planlægge for et **varieret boligudbud** i nogle byer og understøtte udviklingen gennem byudvikling og omdannelsesmuligheder i andre, så flere byer kan have flyttekæder.

Udvikle landdistrikterne med udgangspunkt i Strategi for udvikling af landdistrikter 2021, hvor byernes DNA, stedbundne kvaliteter, kulturarv, kommuneplanens karakterområder mv. bringes i spil

Fortsat **understøtte lokale initiativer** med bl.a. landdistriktsservice, lokale udviklingsplaner og fundraising.

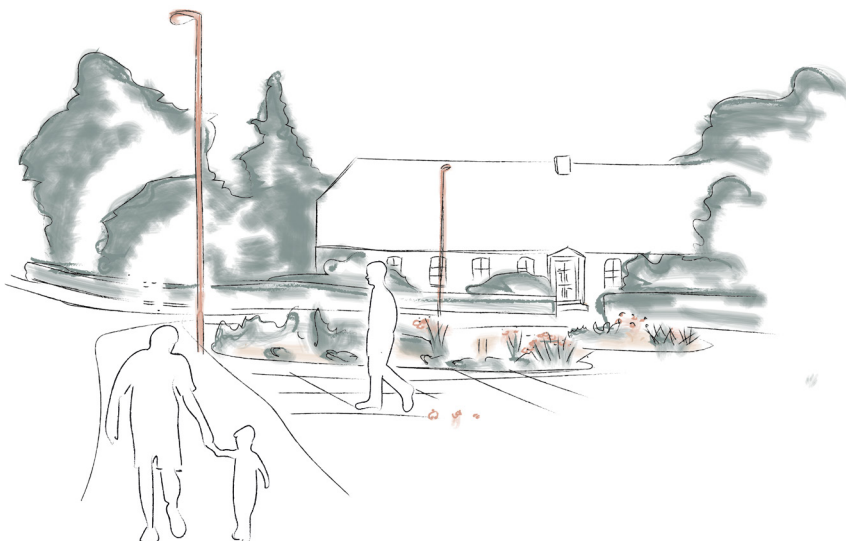
Anlæg af **infrastruktur** jf. infrastrukturplanen.

Støtte LAG, som kan støtte **erhverv i landdistrikterne**.

Udarbejde **lokale udviklingsplaner** sammen med borgerne.

Den strategiske **plan for landdistriksudvikling** og 20 lokale udviklingsplaner er afsættet for planlægning i landdistrikterne.

Fortsætte arbejdet med **by- og områdefornyelse**.

Det åbne land

Det åbne land udgør mere end 85 % af kommunens areal. Det åbne land skal rumme landbrug, skov, natur, friluftsfaciliteter, byudvikling, vindmøller, solcelleanlæg osv. Der er behov for en klar prioritering af det åbne lands anvendelse, så der er plads til det ønskede uden unødige konflikter.

Grøn omstilling

Den grønne omstilling sætter særligt fokus på, at det åbne land skal bidrage til løsningen af klimaudfordringerne med produktion af grøn energi, skovrejsning og nye vådområder som beskrevet i Klimaplan 2050. Disse ønsker til anvendelse skal kombineres med, at det åbne land bidrager med væsentlig fødevarerproduktion. Derudover vil vi bevare og styrke naturen og biodiversiteten, samt understøtte at borgere og besøgende har nem adgang til gode natur- og friluftoplevelser.

Samarbejde med landbruget

En stor del af de arealer, som kan omlægges til natur, skov, vådområder mv., anvendes i dag til fødevarerproduktion. Samarbejder med landbruget er derfor afgørende for at løfte samfundsdagsordener som klima og natur.

Usikkerhed om energiforsyning og stigende fødevarerpriser betyder, at fødevarer sikkerhed, lokal fødevarerproduktion samt grøn omstilling af energiproduktionen bliver væsentlige, når arealanvendelsen skal prioriteres.

Vi vil samarbejde med landbruget om at finde de arealer, som er mindst værdifulde som landbrugsareal, når der skal findes plads til nye funktioner i det åbne land. Ligesom omlægning af arealer med særligt gode landbrugspotentialer søges undgået, hvis der er alternativer. Det bliver afgørende at finde de arealer, hvor der er størst mulighed for synergier og flerfunktionalitet.

Skovrejsning - klimaindsats med bonuseffekt

I 2050 skal knap 25 % af kommunen bestå af skov, hvis målsætningerne om binding af CO₂ i Klimaplan 2050 skal indfries. Det er mere end en fordobling af det nuværende skovareal. For at opnå målet skal der inden 2030 plantes 3000 hektar ny skov i kommunen, og yderligere 6000 hektar inden 2050. 15 % af dette skal ifølge Klimaplan 2050 ske som kommunal skovrejsning.

Skovrejsning skal udover klimafordelene også bidrage med andre fordele. Bynære skove er attraktive for lokalområdet, udflugtsmål i hverdagen og kan bidrage til øget sundhed for borgerne. Skov i områder med drikkevandsinteresser beskytter grundvandet. Skov i forbindelse med andre naturområder styrker biodiversitet, spredningskorridorer mv., især hvis noget af skoven står urørt.

Skovrejsning har potentialer. For at finde den rigtige balance og maksimere gevinsterne vil vi udarbejde en skovstrategi og gå i dialog med borgere og lodsejere samt afveje de mange andre interesser i kommuneplanen. På baggrund af skovstrategien kan kommuneplanen revideres.

Vedvarende energi

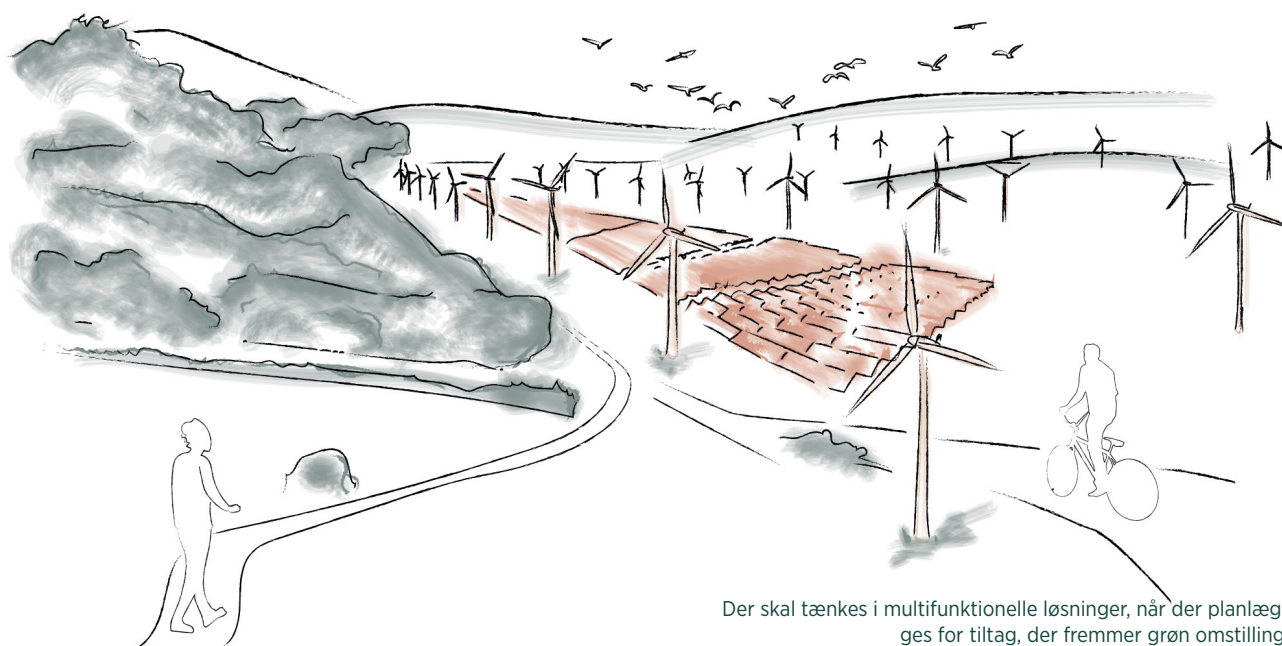
Usikkerhed og stigende priser i verdens energiproduktion skærper fokuset på grøn energi og udfasning af naturgas. Nye nationale mål fra 2022 supplerer de ambitiøse målsætninger omkring udbygning af vedvarende energi, som vi vedtog i 2021 med Klimaplan 2050. Ifølge klimaplanen skal kommunen senest i 2030 have udbygget produktionen af vind- og solenergi med 1130 Tj/år, svarende til f.eks. samlet 9 vindmøller af 150 meter og 340 ha solceller. Hvis kommunens energiforbrug øges skal den grønne produktion øges tilsvarende.

Vi ønsker at begrænse nye vindmøllers påvirkning af lokalsamfund og landskaber samtidig med, at ansvaret for den grønne omstilling løftes. Byrådsbeslutningen fra 2016 om, at store vindmøller så vidt muligt skal koncentreres i vindmølleparken ved Overgaard, og at hovedparten af kommunens resterende små vindmølleområder nedtages, når møllerne er udtjente, er fortsat rettesnoren for det forestående arbejde med grøn omstilling. Flere vindmøller på havet, hvor de ikke kan genere naboer, er en national opgave, som vi understøtter.

Solceller i det åbne land skal opsættes med omtanke. Projekterne skal bidrage til at drive udviklingen af det åbne land, så der arbejdes for synergier i forhold til fødevarerproduktion, naturkvalitet, lokale stiforbindelser, omgivende skovrejsning eller lignende. Disse kriterier er indarbejdet i kommunens administrationsgrundlag for solceller. Derudover skal der arbejdes for flere solcelleanlæg på tagene, f.eks. på store erhvervsbygninger.

Fremtidens energisystem skal være mere fleksibelt på tværs af sektorer som varme, el, gas og transport - både for at skabe forsyningssikkerhed og den mest effektive grønne omstilling. Biogasanlæg og Power to X anlæg er typer af anlæg, som kan give fleksibilitet i energisystemet. Derfor vil vi have et øget fokus på muligheder for etablering af den type af anlæg.

Teknologier til at reducere eller indfange CO₂ udvikles hele tiden. Det er vanskeligt at forudsige potentialet, men vi vil følge udviklingen og være åben overfor, hvordan kommunen kan bidrage.

Der skal tænkes i multifunktionelle løsninger, når der planlægges for tiltag, der fremmer grøn omstilling.

Natur

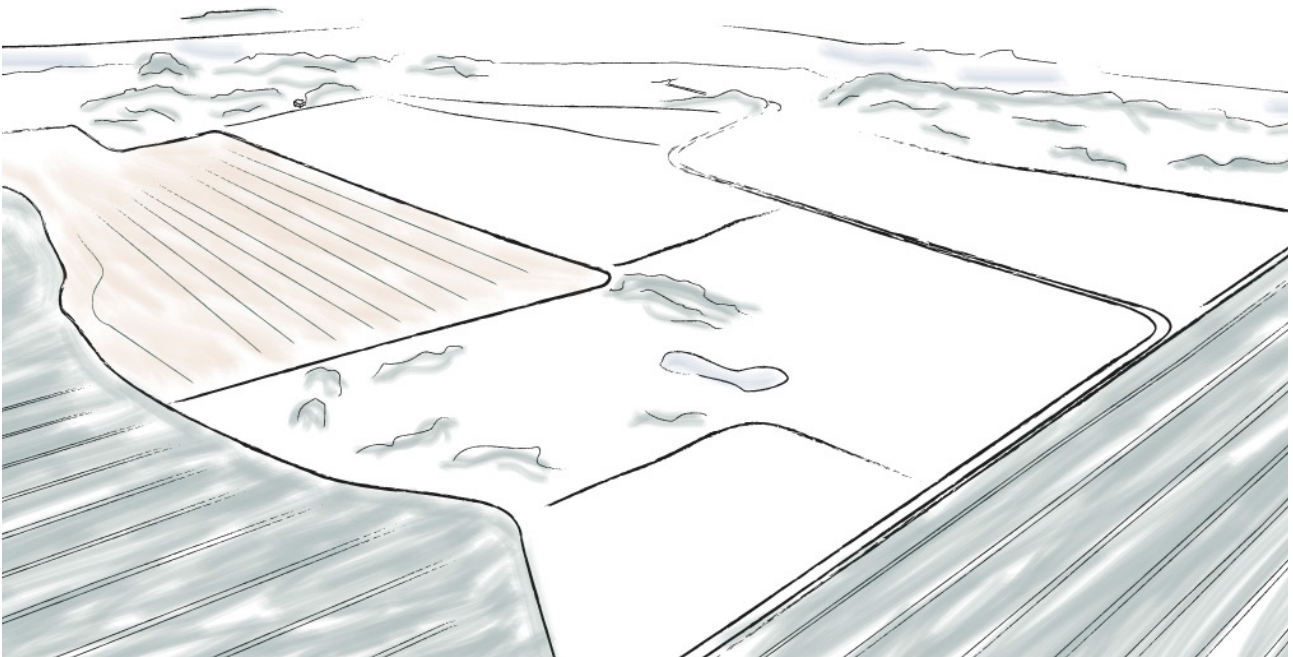
Adgang til natur er en vigtig faktor ved bosætning, et vigtigt oplevelses- og turismepotentiale og vigtigt for menneskers sundhed. Et vigtigt ben i en bæredygtig udvikling er derfor at bevare naturområder og styrke biodiversiteten.

Byrådet vil værne om naturen. Det handler blandt andet om at balancere forholdet mellem byudvikling og natur for at fremme bæredygtig udvikling. Dette betyder, at nye byområder på bar mark skal have en vis tæthed samt spille sammen med de omkringliggende ubebyggede områder og landskabet. Der vil være fokus på byomdannelse som alternativ, så forbruget af åbent land minimeres. Vi vil understøtte mere vild natur og biodiversitet i det åbne land og styrke grønne korridorer og økologiske forbindelser for dyr og planter,

genoversvømme flere drænedede lavbundsjordder for at bremse udsivningen af drivhusgasser. Den gode byudvikling integrerer disse værdier.

Turisme og friluftsliv

Randers kommune byder på varierede naturoplevelser, særligt langs Gudenåen, Fussingø, Nørreådal og i Naturpark Randers Fjord. Turismen i disse områder understøttes blandt andet gennem nye stisystemer, fiskepladser, shelters, kajakoptagningssteder og bådepladser. Særligt Udbyhøj har et yderligere turismepotentiale, og vi ønsker at arbejde videre med udpegning af nye sommerhusområder der. Findes der egnede lokaliteter, hvor sommerhuse eller lignende er muligt, vil planlægning påbegyndes.

Det åbne land, natur, turisme og friluftsliv omkring Randers Fjord

DET VIL VI

Udarbejde en **skovstrategi**, der udmøntes i revision af kommuneplanens skovtemaer.

Udarbejde en **vådområdestrategi**.

Indgå i **projektsamarbejder med landbruget** om omlægning af lavbundslande og marginaljorde til klimaprojekter.

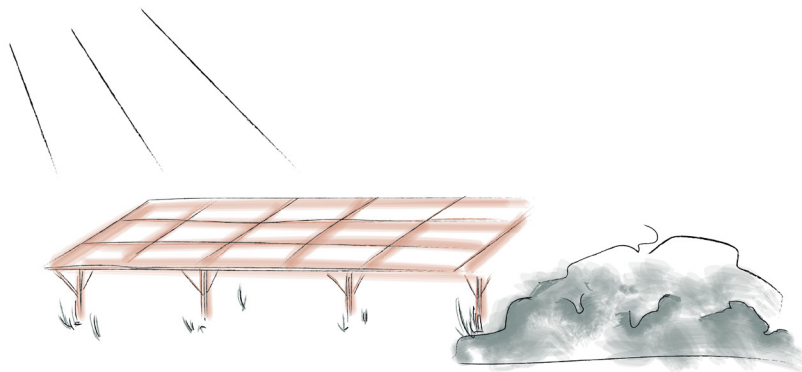
Videreudvikle **Naturpark Randers Fjord, Gudenåsamrådet, Nørreådal** som fyrtårnsprojekter for kvalitet i landdistrikterne.

Udlægge flere **stier**, etablere **faciliteter** og skabe synlighed gennem **kommunikation**, så kendskabet til de attraktive naturområder udbredes. Benyttelsen forbedres med blik for balancen mellem benyttelse og beskyttelse.

Undersøge mulighederne for udlæg af **sommerhusområde ved Udbyhøj**.

Indarbejde **naturkvaliteter** som f.eks. skovrejsning i både strategiske by- og bydelsprojekter og konkrete lokalplaner

Planlægge for mere **vedvarende energi** for at opnå målene for en grøn omstilling.

Bæredygtighed som pejlemærke

Randers kommune tager lokalt ansvar for den bæredygtige udvikling. Gennem fysiske strategier, kommuneplan og helhedsplaner for byudvikling sikres sammenhængen mellem miljømæssige, trafikale, erhvervmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold. Planstrategi 2022 sætter rammen omkring vores arbejde med dette, og nedenstående er vores redegørelse for Lokal Agenda 21, som er en lovpligtig redegørelse for strategi for bæredygtig planlægning.

Forrest i klima- og naturindsatsen

Randers kommune har i mange år været en af de kommuner, der gik forrest i indsatsen for at reducere CO₂ udledningen og drive en grøn omstilling. Derfor var det også helt naturligt, at kommunen var blandt de første kommuner i landet til at deltage i klimaprojektet DK2020.

I foråret 2021 vedtog byrådet Klimaplan 2050, som viser den fælles vej frem mod klimaneutralitet i 2050. Kommunen vil gå forrest med de gode eksempler og samtidig skabe partnerskaber omkring at reducere CO₂ udledningen. Kampagnen 'Klimaliga Randers' er en platform for de grønne kræfter i Randers kommune (borgere, foreninger og virksomheder), der bidrager til at skabe et mere bæredygtigt samfund.

Arbejdet med implementeringen af klimaplanens initiativer er godt på vej. Der er bl.a. igangsat strategier for skovrejsning, vådområder, ladestandere til elbiler og administrationsgrundlag for solceller er netop vedtaget sommer 2022. Strategierne udarbejdes med udgangspunkt i den gældende kommuneplan, men der vil være behov for at revidere kommuneplanen for at sikre forankringen af strategiernes indhold.

Sammen med de kommende strategier er Klimaplanen 2050 og Klima-, Natur- og Miljøpolitikken fra 2019 rammen om kommunens arbejde med at styrke biodiversitet samt grøn og bæredygtig udvikling. Bæredygtighed søges fremadrettet indarbejdet i fremtidige politikker, strategier og planlægning.

Klimatilpasning på
Justesens Plæne

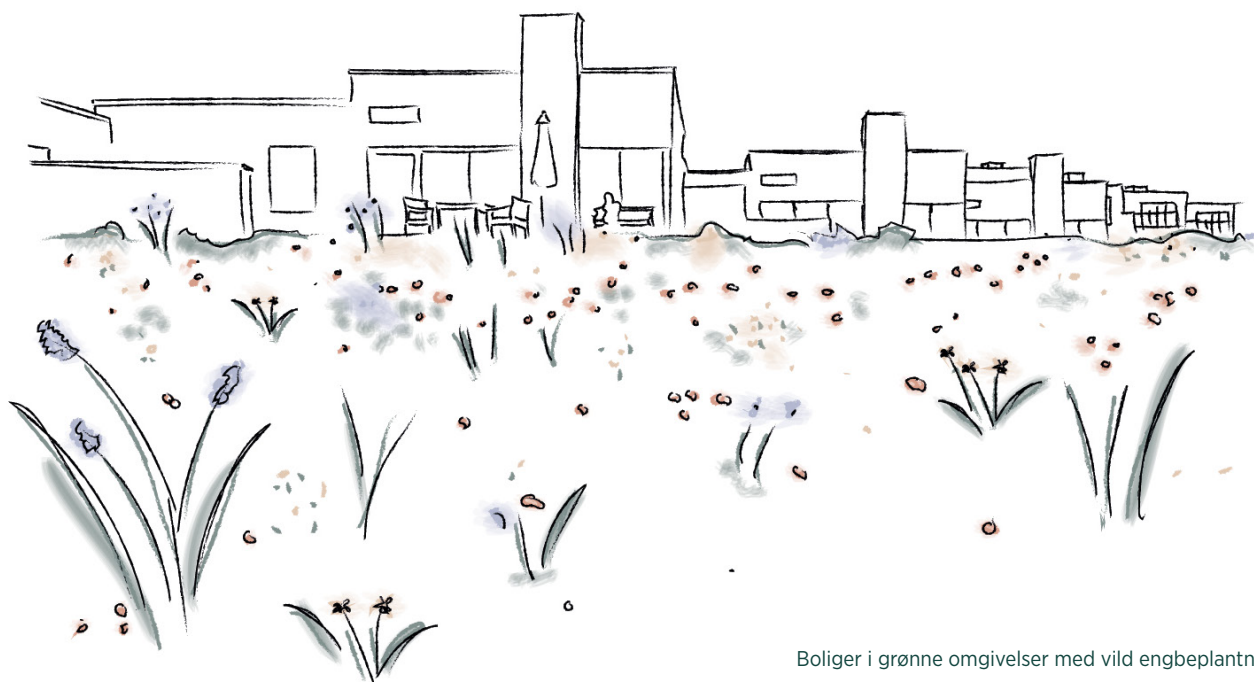
Bæredygtighed i byudviklingen

Randers kommune skal vokse uden at gå på kompromis med bæredygtigheden. Vi vil bevise, at det er muligt at have en ambitiøs vækstdagsorden både for erhverv og bosætning, samtidig med, at der tages de fornødne hensyn til klimaet.

Det unikke byudviklingsprojekt "Flodbyen Randers" skal være et lysende eksempel på, hvordan byudvikling og byomdannelse kan sammentænkes med bæredygtige løsninger og klimatilpasning. Flodbyen er spydspidsen i kommunens ambition om, at Randers bliver kommunen med landets mindste ressourceaftryk pr. indbygger. Med det nystiftede arealudviklingselskab, Flodbyen Randers P/S, vil byrådet skabe en CO₂-neutral bydel med plads til fleksibilitet og med mindst muligt ressourceaftryk, cirkulær økonomi i byggeriet, etablering af grønne, biodiverse områder langs klimabåndet samt have fokus på bæredygtig transport og mobilitet.

Bæredygtighedsudvalg sikrer sammenhæng i indsatsen

Ved kommunalvalget 2021 dannede byrådet et nyt politisk udvalg for Bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers kommune. Udvalget er sammensat af byrådspolitikere og eksterne ressourcepersoner, og udvalget skal løbende følge med i implementeringen af Klimaplan 2050, herunder skovrejsning, genetablering af vådområder, elladeinfrastruktur, fossilfri energi, grøn omstilling i erhvervslivet, ressourcekredsløb og industrisymbioser, bæredygtigt byggeri og anlæg og meget mere. Udvalget skal også sætte bæredygtighed på dagsordenen inden for de 59 ha, der udgør Flodbyen Randers.

Boliger i grønne omgivelser med vild engbeplantning

Den kommende kommuneplan 2025

Planstrategien fastlægger som udgangspunkt omfanget og indholdet af den kommende kommuneplanrevision.

Byrådet ønsker at udarbejde den kommende Kommuneplan 2025 som en fuld revision med særligt fokus på følgende temaer:

- Erhvervslokalisering med udgangspunkt i den kommende Strategi for Erhvervslokalisering
- Strategisk skovrejsning i forlængelse af Klimaplan 2050 og den kommende skovrejsningsstrategi
- Arbejde med centerbyerne og lokalbyernes roller, udvikling og strategiske indsatser med eventuel indarbejdelse i kommuneplanens hovedstruktur, retningslinjer og rammer
- Videreudvikling af kommuneplanens karakterområder
- Revision af retningslinjer og generelle rammebestemmelser vedrørende arkitekturpolitik
- Ajourføring af rammer for lokalplanlægning og rækkefølgeplaner
- Revision af detailhandelsbestemmelserne
- Revision af retningslinjer for vindmøller og solceller for at sikre en grøn omstilling.
- Revision af boliggrammer for at understøtte fortætning og nye flyttemønstre

Planstrategi 2022 kræver ikke miljøvurdering

Lov om Miljøvurdering af Planer og Programmer har til formål at fremme en bæredygtig udvikling. Det sikres ved at foretage miljøvurdering af planer og programmer, som ved deres gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Planstrategien fastlægger ikke rammer for fremtidige anlægstilladelser, hvorfor det vurderes at planstrategien ikke er omfattet af loven. Der udarbejdes derfor ikke en miljøvurdering.

Planlægning

siden kommuneplan 2021

Følgende planer og planforslag er vedtaget siden kommuneplanens vedtagelse den 14. juni 2021.

Vedtagne lokalplaner

- 615** Etageboliger ved Niels Brocks Gade 1
- 695** Boliger ved Jennumvej i Spentrup
- 697** Serviceerhverv på hjørnet af Mariagervej og Hvedevej
- 706** Ny Randers Havn
- 717** Ny tilkørselsvej til Ny Randers Havn samt erhvervsområder
- 718** Sporbyen Scandia, Engkvarteret
- 722** Parkeringshus i Byggefelt F - Sporbyen Scandia
- 723** Skolebyggeri ved C. la Cours Skole i Randers
- 725** Erhvervsområde ved Fladbrovej i Hornbæk
- 726** Rekreativt område til hal, boldbaner mm. ved Korshøj skole på Harridslevvej, Kraftcenter Korshøj.
- 729** Erhvervsområde ved Kærsangervej i Langå
- 730** Boliger ved Gjerlevvej og Åløbet i Øster Tørslev
- 736** Boliger, erhverv og idrætsområde i Haslund

Vedtagne forslag til lokalplaner

- 705** Erhvervsområde ved Gl. Århusvej ved Ølst Nordic Waste
- 733** Bevaring af Langå Stations bygninger, Bredgade 55 i Langå
- 735** Natur- og udflugtsområde samt ridecenter ved Lykkeshøjvej, Randers syd

Vedtagne kommuneplantillæg

- 1** Boliger og regnvandsbassin ved Jennumvej i Spentrup
- 2** Erhvervsområde ved Fladbrovej, Hornbæk
- 5** Rekreativt område i Harridslev - Kraftcenter Korshøj
- 6** Erhvervsområde, Ny Randers Havn
- 7** Ny Havnevej

Vedtagne forslag til kommuneplantillæg

- 4** Erhvervsområde ved Ølst
- 10** Retningslinje for tilbageførsel af byzoneareal til landzone

